

BESLUT

2018-04-03

Dnr: 17/03055

SAKEN

SVT Nybeter Västerbotten, SVT1, 2017-10-26, kl. 18.30, inslag om en busschaufför; fråga om saklighet och respekt för privatlivet

BESLUT

Inslaget fälls. Granskningsnämnden anser att det strider mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget var ett kort telegram med rubriken "[ort] – Visade porrfilm på buss". Nyhetsuppläsaren sa följande.

Hej och välkommen. En busschaufför i [ort] har visat porrfilm på en buss full med barn. Nu har [ort]-skola polisanmält händelsen och enligt bussföretaget har chauffören tagits ur tjänst tills händelsen har utretts. Filmen ska bara ha visats några minuter innan en vuxen på bussen bad chauffören att stänga av.

ANMÄLAN

Anmälaren är sammanfattningsvis kritisk till att det i inslaget fastslogs att en busschaufför visat en porrfilm på en buss full med barn. Anmälaren anför att detta inte stämmer och anser följande.

Sveriges Television (SVT) har inte kontrollerat vad som faktiskt skett på bussen utan tagit en uppgift på hörsägen och gjort den till sanning. SVT har inte gjort en tillräcklig faktagranskning och gick händelserna i förväg och dömde innan någon utredning var gjord. SVT hade med lätthet kunnat få tag på både busschauffören, den andre vuxne som befann sig på bussen eller föräldrar till de

skolbarn som var närvarande för att få rätt information.

Trots att chauffören togs ur tjänst av sin arbetsgivare sedan skolan gjort en anmälan så kvarstår det faktum att chauffören endast var misstänkt för att ha visat porrfilm. Det var inget fastslaget faktum att det hänt. SVT agerade skvallerpress och skapade rubriker för att förhöja nyhetsvärdet av vad som hänt. SVT startade nästan mediedrevet.

Busschauffören kunde identifieras då SVT angav vilken ort det inträffade skett på. Orten är mycket liten och alla känner alla med följd att det är enkelt att veta vem som avses i inslaget. Det rör sig om ett litet företag, med chaufförer som är knutna till löpande uppdrag med bland annat terminsbunden skolskjuts vilket ger extremt hög igenkänning.

Busschauffören är kränkt. Den stora mediala uppmärksamheten kring dessa felaktiga uppgifter har fått stora konsekvenser för den drabbade chauffören. Det är i det här specifika fallet endast busschaufförens närmaste samt de skolbarn som varit med på bussen, och i många fall även barnens föräldrar, som varit de enda som med säkerhet vetat att det inte var fråga om en porrfilm som chauffören spelat upp. Ytligt bekanta och exempelvis andra bussresenärer har dragit slutsatsen att rubrik och text som publicerats har varit det som överensstämde med sanningen.

Anmälaren kritiserar även en artikel i tidningen Norran samt kommentarer som lämnats på tidningens sida på Facebook.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet samt bestämmelsen om respekt för privatlivet. SVT anför sammanfattningsvis följande.

I telegrammet sades att händelsen som skulle utredas skett på en buss i en kommun i Västerbotten. Det framgick inte vilken sträcka det gällde, till vilken ort bussen gick eller bussbolagets namn. Bussens destination var inte den namngivna orten. Chaufförens namn eller bostadsort framgick inte heller. Enbart med Länstrafiken går cirka tolv busslinjer via orten. Enligt SVT kan det inte vara möjligt för en vidare krets att identifiera busschauffören. Redaktionen hade tillgång till andra mediers publiceringar där det framgick vilken sträcka det gällde och till vilken ort bussen gick. Redaktionen valde dock att inte publicera detta för att chauffören inte skulle identifieras. Det är därmed SVT:s bedömning att det aktuella inslaget inte strider mot bestämmelsen om respekt för privatlivet. SVT beklagar ändå om busschauffören har tagit illa vid sig av publiceringen.

I kontakt med bussbolagets ansvarige chef innan publiceringen bad SVT:s reporter att få kontakt med busschauffören för att få dennes syn på saken. Bussbolaget ville inte förmedla kontakten. Redaktionen fick inte heller kontakt med den vuxna person som skulle ha ingripit och stängt av filmen vid tillfället.

På frågan om vad det var för film som hade visats på bussen svarade den ansvarige chefen för bussbolaget: ”Av omslaget klassar jag det som gladporr.” Han sa även att den person som kört bussen tagits ur tjänst till saken utretts, vilket framgick av inslaget. Uppgifterna bekräftades även av skolbarnens rektor som också bekräftade att saken hade polisanmälts.

Vid tillfället visste redaktionen inte vilken film det verkligen handlade om. Det visade sig dock senare att det handlade om filmen *40 Days & 40 Nights* som i Sverige har 11-årsgräns och att det var ett barn som hade satt på filmen. Filmen innehåller ett flertal längre relativt avancerade sexscener. I Sverige går den under benämningen ”romantisk komedi”. Utomlands karaktäriseras filmen av flera som ”sex comedy” och har kritiserats för att vara explicit och sexistisk.

Så fort det kom till redaktionens kännedom att det inte hade visats någon porrfilm på bussen och att polisanmälan var återtagen, gjordes en rättelse. Rättelsen sändes vid tre tillfällen samma dag den 2 november 2017, kl. 18.30, 19.55 och 21.46 och löd enligt följande:

Det var ingen porrfilm som visades på en buss med skolbarn förra veckan utan en romantisk komedi. Det visar bussbolagets utredning. Det var förra veckan som en busschaufför i [ortsnamn] stängdes av från sin tjänst efter att han enligt uppgifter skulle ha visat en porrfilm under en körning. Efter att händelsen nu utretts kommer chauffören att återgå i tjänst från och med måndag.

Rapporteringen rättades även omgående på SVT:s webb och originaltexten uppdaterades.

Mot bakgrund av att redaktionen hade två oberoende källor som klassade filmen i den aktuella genren och också bekräftade att händelsen hade polisanmälts, var saken vid tillfället kontrollerad så långt som kan anses tillräckligt. I och med att benämningen av filmen beriktigades omgående när det visade sig att den var felaktig strider inslaget inte mot kravet på saktighet. Redaktionen beklagar att man inte gjorde större ansträngningar att få tag på chauffören.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändnings-tillståndet). Kravet på saktighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska respektera den enskildes privatliv i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat (15 § i sändningstillståndet).

Granskningsnämnden får pröva en fråga om intrång i privatlivet endast om den person som berörs skriftligen medger det. Busschauffören har lämnat sitt medgivande.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden tillämpar bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagens sändningstillstånd. Det ingår inte i nämndens uppgifter att pröva frågor om innehåll på sociala medier eller artiklar i tidningar och på webbplatser. Denna del av anmälan lämnas därför utan åtgärd.

Nämnden konstaterar att uppgiften om att en busschaufför hade visat en porrfilm var felaktig och anser att SVT inte kan anses ha gjort en tillräcklig faktakontroll inför sändningen av inslaget. För detta förtjänar SVT kritik. Nämnden anser dock att SVT, genom den rättelse som sändes den 2 november 2017, har följt bestämmelsen om beriktigande. Inslaget strider därför inte mot kravet på saklighet.

I inslaget angavs ort och namnet på den skola som barnen i bussen gick på. SVT har inte motsagt vad anmälaren anfört om att bussbolaget på den lilla orten är litet och att busschaufförer var knutna till löpande uppdrag med bland annat terminsbunden skolskjuts. Sammantaget anser nämnden att busschauffören kunde identifieras i inslaget. Nämnden anser vidare att den felaktiga uppgiften om att chauffören visat en porrfilm samt uppgifterna om att skolan polisanmält händelsen och att chauffören tagits ur tjänst innebar ett intrång i chaufförens privatliv. Något oavvisligt allmänt intresse som motiverade intrånget fanns inte. Inslaget strider därför mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Johannes Wik

Originalhandlingar med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.